

29 DECEMBER 2013 – HEILIGE FAMILIE

EERSTE LEZING

WIJSHEID VAN JEZUS SIRACH 3, 2-6.12-14

De Heer heeft een vader aangesteld over de kinderen, en de moeder recht gegeven over haar zonen. Wie zijn vader eerbiedigt, krijgt vergiffenis van zonden, en als iemand die schatten verzamelt, is hij die zijn moeder eert. Wie zijn vader eert, beleeft vreugde aan zijn kinderen, en wanneer hij bidt, wordt hij verhoord. Wie zijn vader eert, zal een lang leven genieten, en wie zijn vader gehoorzaamt, verkwikt het hart van zijn moeder. Wie de Heer vreest, eert zijn ouders.

Kind, draag zorg voor uw vader op zijn oude dag en doe hem geen verdriet zolang hij leeft. Op de dag dat ge in nood zijt, wordt aan u gedacht; gij die nog in volle kracht zijt, verwacht uw vader niet. Medelijden met uw vader zal niet worden vergeten; anders dan de zonden bouwt zij uw huis op.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE KOLOSSENEN 3, 12-21

Broeders en zusters,

Bekleedt u, als Gods heilige en geliefde uitverkorenen, met tedere ontferming, goedheid, deemoed, zachtheid en geduld. Verdraagt elkander en vergeeft elkander als de een tegen de ander een grief heeft. Zoals de Heer u vergeven heeft, zo moet ook gij vergeven. Voegt bij dit alles de liefde als de band der volmaaktheid. En laat de vrede van Christus heersen in uw hart; daartoe zijt gij immers geroepen, als leden van één lichaam, en weest dankbaar.

Het woord van Christus moge in volle rijkdom onder u wonen. Leert en vermaant elkander met alle wijsheid. Zingt voor God met een dankbaar hart psalmen, hymnen en liederen, ingegeven door de Geest. En al wat gij doet in woord of werk, doet alles in de naam van Jezus de Heer, God de Vader dankend door Hem.

Vrouwen, weest uw man onderdanig, zoals het christenen betaamt. Mannen, heb uw vrouw lief en weest niet humeurig tegen haar. Kinderen, gehoorzaamt uw ouders in alles, want dit is de Heer welgevallig. Vaders tergt uw kinderen niet, opdat zij de moed niet verliezen.

EVANGELIE

MATTEÛS 2, 13-15.19-23

Toen de Wijzen waren heengegaan, verscheen een engel van de Heer in een droom aan Jozef en sprak: „Sta op, neem het kind en zijn moeder, vlucht naar Egypte en blijf daar tot ik u waarschuw, want Herodes komt het kind zoeken om het te doden.” Hij stond op en week in de nacht met het kind en zijn moeder naar Egypte uit. Daar bleef hij tot aan de dood van Herodes, opdat in vervulling zou gaan wat de Heer gesproken had door de profeet: „Ik heb mijn zoon geroepen uit Egypte.”

Nadat Herodes gestorven was, verscheen in Egypte een engel van de Heer in een droom aan Jozef en zei: „Sta op, neem het kind en zijn moeder en trek naar het land Israël, want die het kind naar het leven stonden, zijn gestorven.” Hij stond op, nam het kind en zijn moeder en ging naar het land Israël.

Toen hij echter hoorde, dat Archelaüs in plaats van zijn vader Herodes over Juda heerste, vreesde hij daarheen te gaan; van Godswege in een droom ingelicht, begaf hij zich daarom naar het gebied van Galilea. Hier aangekomen, vestigde hij zich in een stad, Nazaret geheten, opdat in vervulling zou gaan wat door de profeten gezegd was: „Hij zal een Nazoreeër genoemd worden.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

Vluchtelingenzondag

WE VIERDEN NOG MAAR NET het feest van de geboorte van Jezus of we tuimelen al in de harde realiteit van het jonge gezin. De ‘wijzen uit het oosten’ hebben de achterdochtige koning Herodes wakker geschud: het Joodse volk verwacht de messias, een door GOD gezondene, een koning die een herder is. Deze ‘koning van de Joden’ zou volgens de sterrenkundigen uit het oosten nu geboren zijn, al kennen ze de precieze locatie niet. Maar de Schriftgeleerden hebben er weet van dat de messias geboren moet worden in Betlehem, de plek die verbonden is met de geschiedenis van Ruth en de familie van David. Herodes de Grote wil zijn macht op geen enkele manier bedreigd zien en tracht handig gebruik te maken van de zoektocht van de drie wijzen. Maar gewaarschuwd door een engel, keren de wijzen niet naar Herodes terug. Ze nemen de wijk via een andere route.

Het Griekse woord voor ‘de wijk nemen’, *anachoreô*, keert drie keer terug in de evangelielezing. Na de wijzen is het de beurt aan Jozef om, met het kind en zijn moeder, de wijk te nemen. Midden in de nacht slaan ze op de vlucht naar Egypte, in een omgekeerde beweging van wat ooit de eerste paasnacht was. Ze moeten vluchten voor de nietsontziende machtshonger van Herodes, die nu besloten heeft alle kinderen jonger dan twee in Betlehem en de wijde omgeving te laten doden. Het contrast kan niet groter zijn. De grote koning, goed beschermd door talloze lijfwachten, laat uit pure angst baby’s en peuters ombrengen. We weten helaas van berichten uit conflictgebieden dat soldaten met hun door bloed en drugs benevelde geest tot dergelijke daden in staat zijn. Maar Herodes geeft deze gruwelijke opdracht terwijl hij bij zijn volle verstand is.

Laten we ons de scène in Egypte eens voorstellen: Jozef en „het kind en zijn moeder” – het staat zo driemaal in de tekst – zijn op de vlucht geslagen. Het is allemaal snel moeten gebeuren, midden in de nacht, en ze hebben niet veel meer bij zich dan wat proviand en wat extra kleren om zich warm te houden. Ze hebben nu de status van politieke vluchtelingen. Zullen ze kunnen rekenen op een goed onthaal in het land van de vreemden? Zal hun verhaal geloofd worden? Het zijn pijnlijk actuele vragen.

Wanneer Herodes is gestorven, is dat het signaal voor Jozef om terug te keren naar zijn land. Het komt hem voor alsof hij de geschiedenis van Israël in zijn eigen leven opnieuw beleeft. En Matteüs beaamt het: „Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen” (Hosea 11, 1). De engel zegt in een droom tegen Jozef: „Sta op! Neem het kind en zijn moeder, en ga op weg naar het land Israël.” En Jozef staat op en gaat, op dezelfde gehoor gevende wijze als Abraham dat ooit had gedaan (Genesis 12, 1).

Aan de grenzen van het land aangekomen, verneemt Jozef dat een zoon van Herodes, Archelaüs, de nieuwe machthebber is in Juda. Is de kust wel veilig? In een droom wordt hij door een engel gewaarschuwd en zo komt het dat hij opnieuw beslist ‘de wijk te nemen’, naar het gebied van Galilea. Daar vestigt hij zich met het kind Jezus en met Maria in de stad Nazaret. Daar, in eigen land, maar toch ook een beetje in vreemd gebied, vindt hij rust. Wat er gebeurd is, heeft hen diep getekend. Onder welk gesternte is deze Jezus nu eigenlijk geboren? Matteüs wil ons echter geruststellen: wie de Schriften leest, begrijpt dat het zo moest beginnen. En is de woonplaats van Jezus niet juist Nazaret, opdat Jezus een ‘nazoreeër’ genoemd zou kunnen worden, dat wil zeggen ‘de loot’ aan de stronk van Isai?

We hebben de gewoonte om deze zondag aan te duiden als het feest van de heilige Familie. Maar de evangelielezing helpt ons wel uit de droom: van enige romantiek is geen sprake. En toch laat de lezing ons in bewondering achter voor de moed en het geloof van Jozef. Hij deed er alles voor om Maria en haar kind voor het leven te behoeden. Inderdaad, we staan vaak versteld wat mensen kunnen doorstaan in de zoektocht naar een veilig en goed leven. Laten we op deze zondag bidden voor al die gezinnen die vandaag op de vlucht zijn voor politiek geweld en laat hun moed en levenszin voor ons een teken worden.

Er staan voor deze zondag nog twee lezingen op het menu. De lezing uit het boek Wijsheid van Jezus Sirach is een diepzinnige meditatie over de relatie van een kind tot zijn vader en moeder. De (deuteropaulijnse) brief aan de christenen in Kolosse begint ook bijzonder sterk met een zesvoudige oproep en een bede in verband met ‘het woord van Christus’. De laatste alinea ademt echter sterk de patriarchale cultuur van de stad Kolosse.